

Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad
Andreas Hagnell

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Förslag till nationell strategi för energieffektiviserande renovering av byggnader

Sammanfattning

- Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) ser positivt på förslaget till nationell strategi för energieffektiv renovering med inriktning att bibehålla nuvarande styrmedel och förbättra kunskapsöverföringen med en sammanhållen informationssatsning.
- SKL ser dock även ett behov av nya ekonomiska styrmedel för att underlätta investeringar och öka omfattningen av energieffektiviserande renovering, exempelvis en ökad energirelatering av ROT-avdraget, kreditgarantier, skattefria underhållsfonder eller ett nytt system som ersätter kommuner för åtgärder som effektiviserar energianvändningen och minskar klimatpåverkan.
- Byggreglernas energikrav behöver skärpas och göras teknikneutrala.

Synpunkter

Ett gemensamt ansvar för ökade insatser

SKL vill se ökade satsningar på energieffektivisering för att nå långsiktiga klimat- och energimål. Kommuner, landsting och regioner är villiga att öka sina insatser.

Staten behöver ge tydliga styrsignaler för energieffektivisering. Motstridiga uttalanden görs idag om vikten av att energieffektivisera bebyggelsen. Byggreglarsutredningen och Socialdepartementet har föreslagit ett förbud mot kommunala krav på energieffektivt byggande, vilket går på tvärs mot att främja energieffektivisering. I den pågående utvecklingen av tillämpningen av Lagen om allmännyttan från 2011 är det viktigt att tolkningen av det affärsmässiga perspektivet inte blir ett hinder för mer långtgående satsningar på energieffektivisering.

Kraftfulla insatser behövs för att ta tillvara potentialen för energieffektivisering i befintligt byggnadsbestånd. Här finns behov av breda nationella och lokala samarbeten. Det är viktigt med en översyn av både utvecklingsarbete och styrmedel för att underlätta för investeringar med lång återbetalningstid vid energieffektivisering av fastigheter.

Utredningens förslag

Vi instämmer i vikten att behålla och utveckla den mängd nuvarande styrmedel som främjar energieffektivisering. Det omfattar energi- och koldioxidskatter, utsläppshandel, energikartläggningsstöd, ecodesign, byggregler, energimärkning, rådgivning, energieffektiviseringsstöd till kommuner och landsting etc. SKL har i september 2013 yttrat sig om flera av dessa i samband med förslagen till genomförande av energieffektiviseringsdirektivet i Sverige.

SKL är positivt till föreslagen sammanhållen informationssatsning. Ett nationellt informationscentrum med uppdrag att fånga upp och sprida kunskap om energieffektivisering är ett viktigt centralt ansvar. Det har saknats under senare år. SKL tillstyrker en utökad satsning på regionala energikontor och energi- och klimatrådgivning som en del i inhämtandet och spridningen av informationen, särskilt till intresseorganisationer, fastighetsägare och bygglovssökande.

I sammanhanget vill SKL lyfta fram att även miljötillsynen bör utvecklas som resurs i energieffektiviseringsarbetet i fastigheter. Allt fler kommuner arbetar med energitillsyn i företag och fastigheter.

Styrmedel för mer omfattande renoveringar – snäv syn från utredningen

Utredningen bedömer att effektiviseringen till 2050 blir 26-40 procent, med nuvarande styrmedel och föreslagen informationssatsning. Ytterligare styrmedel bedöms inte ge någon nämnvärd effekt. Tidigare halveringsmål till 2050 är därmed inte möjligt att nå utan en ökad omfattning av renoveringar, vilket sägs ligga utanför uppdraget att lämna förslag för. Utredningen noterar dock att det finns ett problem att lösa att många fastighetsägare har svårt att få till stånd renoveringar. Kunskap, ekonomiska möjligheter och intresse varierar, medan utredningens förslag bara fokuserat på informationsbrist. Utredningen efterlyser dock mer underlag för förslag till kompletterande styrmedel. Utredningen utgår i sitt referensalternativ även från ett relativt litet genomslag för viktiga åtgärder som tilläggsisolering av vind och fasad (5-12%), värmeåtervinning och energieffektiva fönster.

Vi anser därför att utredningens förslag är otillräckligt för att ta tillvara viktiga möjligheter till ytterligare renovering och energieffektivisering.

SKL ser ett behov av nya och utvecklade ekonomiska styrmedel för att underlätta investeringar och öka omfattningen av energieffektiviserande renovering. Det kan vara särskilt betydelsefullt på svaga marknader där det är svårt att räkna hem värdehöjande insatser. Kreditgarantier är en möjlighet för att minska risk och höga räntemarginaler. Skattefria underhållsfonder skulle ge fastighetsägare möjlighet till jämnare egen finansiering och kostnadsuttag över tid. En ökad energirelatering av ROT-avdraget är en möjlighet att anpassa ett befintligt styrmedel. Det är också viktigt att göra villkoren för renovering och energieffektivisering mer likvärdiga mellan hyresrätter och övriga boendeformer. SKL återkommer i den frågan i yttrande över betänkandet Vissa bostadsbeskattningsfrågor (SOU 2014:1). SKL har även förordat ett nytt system som ersätter kommuner för åtgärder som effektiviserar energianvändningen och minskar utsläppen av växthusgaser, för att öka takten i klimat- och energieffektiviseringsarbetet.

Energieffektiviseringsstödet till kommuner och landsting

SKL har tidigare tillstyrkt en fortsättning och utveckling av energieffektiviseringsstödet till kommuner och landsting. Rapporteringen inom stödet ger en möjlighet att synliggöra de insatser som frivilligt genomförs av kommuner och landsting, så dessa kan räknas tillgodo det nationella arbetet.

Mer ambitiösa byggregler och energikrav

SKL anser att energikraven för nybyggnation i nuvarande byggregler, BBR 19, är för låga för att bidra till utvecklingen av nära-nollenergibyggnader. Därför är det mycket positivt med aviserade översyner år 2014 och senare. Det är av stor vikt att Boverket bjuder in till en bred dialog med olika aktörer i dessa uppdrag.

SKL anser att reglerna för energihushållning vid renovering och ombyggnation inte ska vara samma som vid nybyggnation. De bör vara mer flexibla och ta hänsyn till byggnadens förutsättningar.

SKL anser att det är problematiskt att byggreglerna inte ställer teknikneutrala krav, utan att byggnader som värms med värmepumpar idag kan byggas med sämre klimatskal än motsvarande byggnader som värms med fjärrvärme. Dagens BBR och alla de standarder och energideklarationer som baseras på dessa styr därmed bort från fjärrvärme och riskerar att leda till totalt sett mindre effektiva energisystem.

Mot bakgrund av nationella krav som inte är tillräckligt ambitiösa och teknikneutrala har SKL tagit fram en rekommendation till kommunerna för krav på energieffektiv nybyggnation vid försäljning av kommunal mark.¹ Vi bidrar gärna med den som ett inspel till översynen av byggreglerna.

Sveriges Kommuner och Landsting

Anders Knape
Ordförande

¹ Se rekommendation i cirkulär på www.skl.se/byggkrav